

Právne aktuality - Finančný trh

Bulletin október, november & december 2007

Obsah:

- [1. Investičné nástroje, komodity a trhy](#)
- [2. Kolektívne investovanie](#)
- [3. Bankovníctvo a platobné systémy](#)
- [4. Poisťovníctvo](#)
- [5. Regulácie finančného trhu](#)
- [6. Obchodné spoločnosti](#)

1. Investičné nástroje, komodity a trhy

Európska únia

Odporúčenie EK pre systémy uchovávaní regulovaných informácií podľa transparenčnej smernice

Začiatkom októbra vydala Európska komisia odporúčenie pre vytvorenie celoeurópskej informačnej siete, ktorá prepojí jednotlivé národné mechanizmy pre uchovávanie informácií o emitentoch, ktorých cenné papiere sú prijaté k obchodovaniu na regulovaných trhoch (regulované informácie podľa transparenčnej smernice¹). Tento systém by mal fungovať ako databáza kótovaných spoločností z celej EÚ a ďalej ako medzník odkazujúci na jednotlivé národné systémy ukladania regulovaných informácií.

Tento dokument obsahuje odporúčenie a povinnosti týkajúce sa fungovania jednotlivých národných systémov pre uchovávanie regulovaných informácií. Tieto národné systémy môžu, popri informáciách, ktoré sú poskytované povinne, poskytovať taktiež dodatkové informácie. Prístup k nim môže byť poplatný, avšak poplatenie nesmie zakladať rozdielne zaobchádzanie s koncovým užívateľom z rôznych členských štátov.

Cieľom prepojenia národných systémov je umožniť ľahký a bezpečný elektronický prístup k relevantným informáciám týkajúcich sa európskych kótovaných spoločností, predovšetkým pre koncových užívateľov - investorov. Konkrétne pravidlá pre sieť národných mechanizmov uchovávaní

¹ Smernica 2004/109/ES o harmonizácii požiadaviek na priehľadnosť týkajúca sa informácií o emitentoch, ktorých cenné papiere sú prijaté k obchodovaniu na regulovanom trhu („Transparenčná smernica“).

regulovaných informácií má vypracovať CESR do septembra 2010.

Dokument je dostupný tu: <http://europa.eu/rapid>.

Európsky režim MiFID nadobudol účinnosť

Dňa 1. novembra 2007 nadobudla účinnosť smernica o trhoch finančných nástrojov (MiFID)² nahradzujúca smernicu o investičných službách (ISD)³. MiFID predstavuje kľúčovú súčasť Akčného plánu finančných služieb Európskej komisie. Medzi pozitívne účinky MiFIDu patrí predovšetkým zvýšenie flexibility passportovania, zvýšenie konkurencie na poli poskytovania investičných služieb a skvalitňovanie ponúkaných služieb, znižovanie ich cien, znižovanie ceny kapitálu a v neposlednej rade rozšírenie ponuky nových investičných služieb.

Mala by tiež priniesť vyšší stupeň ochrany investorov a ich investícií, ktoré by mali byť od teraz zhodné vo všetkých členských štátoch. Medzi konkrétne povinnosti investičných firiem patrí napr. úprava tzv. ponúk, hodnotenie vhodnosti a adekvátnosti daného investičného nástroja a služby pre konkrétneho zákazníka alebo nastavenie odborných predpokladov pre zamestnancov osôb, ktoré poskytujú investičné služby.⁴

I napriek posunu pôvodného termínu transpozície smernice na 31. január 2007 (pôvodne 30. apríla 2006) a termínu účinnosti tejto smernice na 1. október 2007, nie je táto smernica implementovaná vo všetkých členských štátoch (napr. v ČR). Toto komplikuje možnosť voľného cezhraničného poskytovania investičných služieb.

V tejto súvislosti publikoval CESR niekoľko dokumentov (napr. odporúčenie k passportu a oneskorenej transpozície MiFID) a zahájil plnú prevádzku webovského portálu, na ktorom sú umiestnené databázy vyžadované MiFID (napr. zoznam regulovaných trhov,

² Smernica 2004/39/ES o trhoch finančných nástrojov (Markets in Financial Instruments Directive, „MiFID“).

³ Smernica č. 93/22/ES o investičných službách (Investment Services Directive).

⁴ Bližšie vid' bulletin BBH „MiFID a novela zákona o podnikaní na kapitálovom trhu“ dostupný na www.bbh.cz.

obchodníkov, ktorí vykonávajú systematickú internalizáciu alebo mnohostranný obchodný systém).

Ďalšie informácie možno nájsť na webe CESR www.cesr.eu a databázy k MiFID sú dostupné tu: mifiddatabase.cesr.eu.

Aktualizácie stanoviska CESR k otázkam prospektu

V decembri CESR vydal doplnenú verziu dokumentov – otázky a odpovede ohľadom prospektu verejne ponúkaného cenného papiera. Doplnené sú napríklad otázky ohľadom výnimky z povinnosti zverejniť prospekt, predbežnej finančnej informácie v prípadoch, kde emitent už zverejnil takúto informáciu v predchádzajúcom prospekte, vyjasnenie pojmov kapitalizácie a bezdlžnosti používaných v nariadení, stupeň zverejnenia informácií v prípade, keď do prospektu nemožno zahrnúť konečnú cenu ponuky a celkový počet cenných papierov a ďalšie.

Dokument je prístupný tu: www.cesr.eu.

Informácie o jazykových požiadavkách jednotlivých členských štátov k prospektu

CESR v decembri publikoval informácie o jazykových požiadavkách jednotlivých členských štátov na prospekt o cenných papieroch v prípade, kedy sa o prijatie na obchodovanie na regulovanom trhu žiada v jednom alebo viacerých členských štátoch, okrem domovského členského štátu.

Dokument je dostupný tu: www.cesr.eu.

Česká republika

Upozornenie ČNB na zmeny súvisiace s novelou devízového zákona

ČNB spoločne s MF pripravila novelu zákona č. 219/1995 Sb., devízového zákona, v znení neskorších predpisov (ďalej len „DZ“). Dôvodom k príprave novely DZ je predovšetkým smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES o predchádzaní zneužitia finančného systému na pranie peňazí a financovanie terorizmu, ktoré kladie nové požiadavky na členské štáty v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovanie

terorizmu. Novela tiež implementuje smernicu č. 2004/39/ES o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFID). Nadobudnutie účinnosti novely DZ sa predpokladá do konca prvého polroka 2008. Za najdôležitejšie zmeny zavádzané novelou DZ možno považovať nasledujúce:

- Všetky zostávajúce i budúce subjekty podliehajúce regulácii DZ budú povinné preukázať, že osoby, ktoré riadia ich podnikanie, alebo ktoré sú tzv. skutočnými majiteľmi v zmysle čl. 3 bod 6. smernice 2005/60/ES, sú osoby spôsobilé a riadne (t.j. bezúhonné a dostatočne kvalifikované pre výkon zmenárenskej činnosti).
- Fyzické i právnické osoby, vykonávajúce nákup či predaj cudzej meny v hotovosti, budú v budúcnosti túto činnosť vykonávať len na základe registrácie od ČNB. Zmenárenská činnosť bude vyňatá z pôsobnosti zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenskom podnikaní, v znení neskorších predpisov.
- Devízové licencie k bezhotovostným obchodom s cudzou menou budú podľa nového znenia novely oprávňovať len k vykonávaniu alebo sprostredkovaniu spotových bezhotovostných obchodov s cudzou menou. Menové finančné deriváty, ako i obchody realizované za účelom získania kurzového rozdielu budú môcť byť vykonávané iba na základe povolenia v zmysle špeciálnych právnych predpisov (povolenie obchodníka s cennými papiermi).
- Osoby s devízovou licenciou na poskytovanie peňažných služieb budú povinné túto činnosť vykonávať len prostredníctvom osôb, ktoré absolvovali školenie zamerané na rozpoznávanie falošných či pozmenených peňažných prostriedkov vykonávané ČNB alebo osobou ňou k tomu poverenou.
- Všetky vyššie uvedené subjekty budú môcť činnosti registrované či licencované podľa DZ vykonávať len v prevádzkárňach, ktoré boli dopredu zaevidované ČNB.

Dokument je dostupný tu: <http://www.cnb.cz>.

Nové pravidlá UNIVYC

Po schválení ČNB platia od septembra 2007 nové pravidlá UNIVYC pre účasť vo vyrovnacom systéme, práva a povinnosti

účastníkov vyrovnacieho systému, podmienky a postup pri vyporiadaní burzových a mimo burzových obchodov a transakcií a súvisiacich činností. Zmeny oproti minulým pravidlám sa týkajú zjednotenia pojmov s pravidlami Burzy cenných papierov Praha, a.s.⁵ Pravidla UNIVYC sú dostupné tu: www.univyc.cz.

Nové pravidla zúčtovania obchodov uzatvorených na Energetickej burze Praha a nové znenie Burzových predpisov Energetickej burzy Praha

Na konci novembra Energetická burza Praha schválila úpravu množstva burzových predpisov. Zmeny sa dotkli Pravidiel obchodovania, Burzových pravidiel, Burzového poriadku a Sadzobníka poplatkov. Novelizované boli aj Pravidlá zúčtovania obchodov na Energetickej burze Praha.

Aktuálne znenie Burzových pravidiel, Burzového poriadku a Sadzobníka poplatkov Energetickej burzy Praha, nájdete tu: www.pxe.cz.

Slovenská republika

Nadobudnutie účinnosti režimu MiFID

V marci tohto roku schválila Národná rada Slovenskej republiky zákon č. 209/2007 Z.z.⁶, ktorým sa do slovenského právneho poriadku transponovala európska smernica o transparentnosti spolu so smernicou MiFID.

Časti novely, týkajúce sa smernice o transparentnosti, nadobudli účinnosť 1. mája 2007, zatiaľ čo účinnosť ustanovení implementujúcich smernicu MiFID bola stanovená na 1. november 2007.

Ustanovenia zákona, ktoré implementovali smernicu MiFID, upravujúcu predovšetkým právny rámec regulácie pre finančné trhy, podporujúce integráciu trhu a cezhraničné poskytovanie investičných služieb a vedľajších

služieb, ruší technické a právne obmedzenie týkajúce sa prístupu na regulované trhy. Za zmienku stojí aj ustanovenie povinnosti emitenta vypracovávať účtovnú závierku v súlade s medzinárodnými účtovnými štandardmi IFRS namiesto dosiaľ používanej národnej legislatívy.

K 1. novembru tohto roku nadobudlo účinnosť ustanovenie novely, ktorým sa riadi spôsob vedenia účtov majiteľov centrálnym deponitárom cenných papierov.

Sprostredkovatelia investičných služieb, ktorí nemali do 1. novembra 2007 sprostredkovateľskú činnosť zapísanú v obchodnom registri, boli v zmysle tejto novely povinní takýto návrh na zápis svojich sprostredkovateľských činností podať do 1. decembra 2007 a následne do 10 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu o vykonaní zápisu do obchodného registra predložiť predmetný výpis z obchodného registra NBS. Ostatným sprostredkovateľom, ktorí vo vyššie uvedenej lehote predmetný návrh podať nestihli, povolenie na výkon činnosti sprostredkovateľa investičných služieb zaniká.

Prijatá novela predstavuje zásadnú zmenu celého množstva predpisov upravujúcich oblasť finančného trhu, preto sa zákonodarca rozhodol v zákone stanoviť rôzne prechodné obdobia, v priebehu ktorých majú subjekty, ktorých sa tieto zmeny dotknú, čas prispôbiť svoju činnosť novej právnej úprave.

Uvedený zákon je dostupný tu: jaspi.justice.gov.sk.

Vláda SR schválila návrh nového zákona o komoditnej burze⁷

Začiatkom novembra schválila vláda Slovenskej republiky návrh nového zákona o komoditnej burze, ktorým sa má nahradiť dosiaľ platný zákon č. 229/1992 Zb.⁸, prijatý ešte v časoch, keď sa burzové obchody s tovarom na Slovensku len rozbiehali.

⁵ Úplne znenie pravidiel Burzy cenných papierov Praha je dostupné na [BCPP](http://www.bcpp.cz).

⁶ Zákon č. 209/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁷ Návrh zákona o komoditnej burze a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

⁸ Zákon č. 229/1992 Zb. o komoditných burzách, v znení neskorších predpisov.

Mení sa spôsob zriadenia komoditnej burzy, ktorá sa dosiaľ zriaďovala zákonom. Navrhovaná právna úprava vyžaduje, aby komoditná burza vznikala ako akciová spoločnosť podľa podmienok stanovených navrhovaným zákonom a v súlade s ustanoveniami Obchodného zákonníka o akciových spoločnostiach⁹. K založeniu komoditnej burzy bez verejnej ponuky akcií bude potrebných najmenej päť zakladateľov. Komoditná burza bude môcť vydávať len zaknihované akcie na meno.

Pre vznik a činnosť burzy je nutné získať povolenie Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky. Návrh zákona počíta so štyrmi orgánmi komoditnej burzy: valným zhromaždením, burzovou komorou, dozornou radou a generálnym sekretárom.

V súčasnej dobe pôsobí na Slovensku jediná funkčná komoditná burza a to Komoditná burza Bratislava. Podľa prechádzajúcich ustanovení návrhu zákona sa táto burza bude musieť v priebehu 12 mesiacov transformovať na akciovú spoločnosť a do 36 mesiacov zvýšiť základné imanie na 35 mil. Sk. Navrhovaný zákon má nadobudnúť účinnosť 1. marca 2008.

Návrh zákona je dostupný tu: www.rokovania.sk.

Návrh opatrenia NBS o predkladaní výkazov pre burzu cenných papierov a centrálného depozitára cenných papierov¹⁰

Toto opatrenie ukladá burze poskytovať NBS podrobné informácie o vývoji obchodovania s príslušným finančným nástrojom, o vývoji kurzu príslušného cenného papiera za určité časové obdobie alebo aktivitu jednotlivých účastníkov trhu v súvislosti s konkrétnym finančným nástrojom.

Na základe informácií získaných z výkazov od centrálného depozitára cenných papierov bude NBS kontrolovať plnenie informačných povinností emitentov a ďalších osôb napr. pri povinných ponukách na prevzatie.

⁹ § 154 a nasl. zákona 513/1991 Z.z. Obchodného zákonníka, v znení neskorších právnych predpisov.

¹⁰ Návrh opatrenia Národnej banky Slovenska o predkladaní výkazov burzou cenných papierov a centrálnym depozitárom cenných papierov na účely dohľadu nad finančným trhom.

Návrh opatrení je dostupný tu: www.nbs.sk.

Nová úprava účtovných závierok pre obchodníkov s cennými papiermi

Návrh opatrení¹¹ upravuje účtovanie a zostavovanie účtovných závierok nebankových obchodníkov s cennými papiermi, ktorí nepripravujú účtovné závierky podľa štandardov IFRS.¹²

V súčasnosti sa títo obchodníci pri zostavovaní účtovných závierok riadia opatreniami Ministerstva financií Slovenskej republiky¹³. Tieto opatrenia však riešia zostavovanie účtovných závierok a účtovné postupy najmä z hľadiska bank, ktoré sa ale od roku 2006 riadia štandardmi IFRS. Vyššie uvedené normy sú preto pre obchodníkov s cennými papiermi,

¹¹ Návrh opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek účtovnej závierky, o obsahovom vymedzení týchto položiek a rozsahu údajov určených z účtovnej závierky na zverejnenie, o rámcovej účtovej osnove a postupoch účtovania pre obchodníkov s cennými papiermi.

¹² § 17a ods. 3 zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, v znení neskorších predpisov.

¹³ Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 13. novembra 2002 č. 20 359/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre banky, pobočky zahraničných bánk, Národnú banku Slovenska, Fond ochrany vkladov, obchodníkov s cennými papiermi, pobočky zahraničných obchodníkov s cennými papiermi, Garančný fond investícií, správcovské spoločnosti, pobočky zahraničných správcovských spoločností a podielové fondy v znení neskorších opatrení, a opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo 16. marca 2005 č. MF/5292/2005-74, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek účtovnej závierky, obsahovom vymedzení týchto položiek a rozsahu údajov určených z účtovnej závierky na zverejnenie pre finančné inštitúcie, ktoré nevykonávajú poisťovaciu činnosť a zaistovaciu činnosť, pre Fond ochrany vkladov a Garančný fond investícií a ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 13. novembra 2002 č. 20 359/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre banky, pobočky zahraničných bánk, Národnú banku Slovenska, Fond ochrany vkladov, obchodníkov s cennými papiermi, pobočky zahraničných obchodníkov s cennými papiermi, Garančný fond investícií, správcovské spoločnosti, pobočky zahraničných správcovských spoločností a podielové fondy v znení neskorších opatrení.

ktorí nie sú bankami, v istých ohľadoch zastarané a nezohľadňujú špecifika ich činnosti.

Znenie uvedeného návrhu je dostupné tu: www.finance.gov.sk.

Burza cenných papierov v Bratislave vydala nové burzové pravidlá

Dňa 4. januára 2008 vydala Burza cenných papierov v Bratislave („BCPB“) nové burzové pravidlá, ktoré nadobúdajú účinnosť 5. januára 2008. Zmena burzových pravidiel bola vyvolaná najmä v dôsledku nových pravidiel, ktoré zavádza režim MiFID.

Znenie nových burzových pravidiel je dostupné tu: www.bsse.sk.

Návrh opatrenia Národnej banky Slovenska, ktorým sa stanovujú rovnocenné požiadavky pre emitentov so sídlom v štátoch mimo EU, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu

Dňa 31. decembra bol k pripomienkovému konaniu predložený návrh opatrenia, ktorého cieľom je zabezpečenie plnej implementácie príslušných európskych predpisov¹⁴ (najmä transparentné smernice) do národnej úpravy ohľadom rovnocenných požiadaviek pre emitentov so sídlom v štátoch mimo Európskej únie.

Podľa navrhovaného opatrenia a európskej legislatívy by sa mali na emitentov z tretích štátov aplikovať rovnocenné požiadavky v prípade, kedy sa podľa všeobecných pravidiel uverejňovania informácií platných v tretích štátoch poskytuje užívateľom prehľadné a celkovo rovnocenné hodnotenie situácie emitenta, ktoré im umožňuje prijať obdobné rozhodnutia, ako keby sa tieto informácie dozvedeli v súlade s transparentnou smernicou.

Text návrhu opatrení nájdete tu: www.nbs.sk.

¹⁴ Smernica Komisie 2007/14/ES z 8.marca 2007, ktorou sa stanovujú podrobné pravidlá implementácie určitých ustanovení smernice 2004/109/ES o harmonizácii požiadaviek na transparentnosť v súvislosti s informáciami o emitentoch, ktorých cenné papiere sú prijaté k obchodovaniu na regulovanom trhu (tzv. Transparentná smernica).

2. Kolektívne investovanie

Európska únia

Konzultácie k novej smernici UCITS

V polovici októbra 2007 bol publikovaný konzultačný dokument CESRu týkajúci sa Kľúčových informácií pre investorov (Key Investor Information, KII), ktorý má nahradiť súčasný skrátený prospekt pri štandardných fondoch kolektívneho investovania (UCITS). Konzultačný dokument obsahuje odporúčenie ohľadom formy a obsahu KII. Rozsah KII je navrhnutý na max. 2 strany textu s výnimkou prípadu, kedy je nutné určitú skutočnosť podrobnejšie vysvetliť.

Prvá strana KII by mala obsahovať základné informácie o investícií, ako napríklad:

- názov fondu, meno manažéra,
- ciele a investičné stratégie,
- faktory ovplyvňujúce výnosy a rizika strát,
- výkonnosť fondu v minulosti,
- zoznam poplatkov a nákladov.

Druhá strana má obsahovať praktické informácie, napr. akým spôsobom je možné cenný papier fondu kolektívneho investovania kúpiť a predat', kde môže investor získať ďalšie informácie apod. CESR preferuje poskytovanie relevantných informácií v jednom dokumente. K jednotlivým typom informácií uvádzaných v KII uvádza konzultačný dokument podrobnejšie vysvetlenie (najmä investičné ciele, stratégie a riziká). Ďalej je diskutovaná možnosť vytvorenia syntetických indikátorov pre hodnotenie vzťahu rizika a spôsob ich prezentácie (slovná i grafická). Lehota pre zasielanie pripomienok končí 17. decembra 2007.

Dokument je dostupný tu www.cesr.eu.

Česká republika

n/a

Slovenská republika

Návrh opatrenia NBS o predkladaní výkazov správcovskými spoločnosťami a depozitárom podielových fondov

Predložený návrh opatrenia¹⁵ má za cieľ získať pre NBS dáta potrebné pre výkon dohľadu na finančnom trhu, ako aj pre štatistické potreby Európskej centrálnej banky.

Nová úprava odstraňuje neprehľadnosť a duplicitu z hľadiska povinnosti správcovských spoločností vykazovať údaje podľa dosiaľ platných opatrení NBS^{16,17} pre prípad, že správcovská spoločnosť má tiež povolenie k poskytovaniu investičných služieb¹⁸. Navrhovaným opatrením sa ruší opatrenie NBS č. 14/2006.

Návrh opatrení je dostupný tu: www.nbs.sk.

Nová úprava účtovných závierok pre fondy

Navrhovaným opatrením¹⁹ sa upravujú účtovné závierky, rámcová účtovná závierka a účtovné postupy pre všetky druhy fondov kolektívneho investovania.

¹⁵ Návrh opatrenia Národnej banky Slovenska o predkladaní výkazov správcovskými spoločnosťami za spoločnosť a za ňou spravované podielové fondy a depozitármi podielových fondov na účely dohľadu nad finančným trhom.

¹⁶ Opatrenie Národnej banky Slovenska z 20. decembra 2006 č. 14/2006 o predkladaní výkazov správcovskými spoločnosťami za spoločnosť a za ňou spravované podielové fondy, depozitármi podielových fondov, burzou cenných papierov a centrálnym depozitárom cenných papierov na účely dohľadu nad finančným trhom a na štatistické účely.

¹⁷ Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 16. januára 2007 č. 2/2007 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na účely dohľadu nad finančným trhom a na štatistické účely.

¹⁸ § 3 ods. 3 zákona č. 594/2003 Z.z. o kolektívnom investovaní, v znení neskorších predpisov.

¹⁹ Návrh opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek účtovnej závierky, obsahovom vymedzení týchto položiek a rozsahu údajov určených z účtovnej závierky na zverejnenie, o rámcovej účtovej osnove a postupoch účtovania pre podielové fondy, dôchodkové fondy a doplnkové dôchodkové fondy.

Fondy až dosiaľ zostávajú účtovné závierky obdobne ako obchodníci s cennými papiermi, ktorí nemajú bankovú licenciu a svoje účtovné závierky nepripravujú podľa štandardov IFRS, teda podľa opatrenia Ministerstva financií SR. Uvedené opatrenia boli určené pre širokú škálu finančných inštitúcií. Riešia účtovnú závierku a účtovné postupy predovšetkým s ohľadom na banky, a preto nemohli a ani nemôžu brať dostatočný zreteľ na špecifiká fondov, ktoré sa samy ešte delia na viac druhov (otvorené, uzavreté, špeciálne podielové fondy, špeciálne fondy nehnuteľností, dôchodkové fondy a doplnkové dôchodkové fondy).

Návrh nového opatrenia počíta tiež so špeciálnymi podielovými fondmi, zapodievajúcimi sa drahými kovmi, ale aj s fondmi nehnuteľností, ktoré boli upravené zákonom č. 213/2006 Z.z.²⁰.

Adresátom informácie obsiahnutej v účtovných výkazoch a účtovnej závierke fondu sú predovšetkým podielníci a potenciálni podielníci fondov. Cieľom tohto opatrenia je poskytnúť im informácie potrebné k investičnému rozhodovaniu.

Text uvedeného návrhu je dostupný tu: www.finance.gov.sk.

3. Bankovníctvo a platobné systémy

Európska únia

Komisia stanovila stratégiu pre európsky hypotekárny trh

V polovici decembra 2007 Komisia publikovala *White Paper on the Integration of EU Mortgage Markets*, kde stanovila stratégiu pre európsky hypotekárny trh. Tento dokument obsahuje prehľad hypoték na európskych domácich trhoch a predstavuje vyvážené opatrenia, ktoré

²⁰ Zákon č. 213/2006 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 594/2003 Z.z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

majú zlepšiť efektívnosť a súťaž týchto trhov a ktoré majú priniesť prospech ako spotrebiteľom a poskytovateľom hypoték, tak aj investorom. Tieto ciele majú byť dosiahnuté predovšetkým prostredníctvom udelenia viacerých práv spotrebiteľom a umožnením ich väčšej mobility, rozšírením sortimentu produktov a zlepšením cezhraničného poskytovania služieb.

Dokument je dostupný tu: http://ec.europa.eu/internal_market.

Česká republika

Verejná diskusia k transpozícií Smernice o platobných službách na vnútornom trhu

Česká národní banka a Ministerstvo financií zahájilo v decembri verejnú diskusiu k transpozícií Smernice o platobných službách na vnútornom trhu²¹ („smernica“) do českého právneho poriadku. Smernica bola prijatá na jeseň tohto roku a lehota pre transpozíciu do právneho poriadku členských štátov je stanovená na 1. december 2009.

Smernica zakladá jednotný právny rámec pre poskytovanie platobných služieb v celej EU, stanovuje jednotné štandardy platobného styku a ochrany užívateľov platobných služieb. Cieľom je zjednotiť podmienky pre vnútroštátne a cezhranične platby. Smernica rovnako upravuje verejnoprávnu reguláciu platobných inštitúcií, ktoré budú požívať výhody jednotnej európskej licencie, čím by malo dôjsť k liberalizácii v oblasti poskytovania platobných služieb nebankovými subjektmi a k zvýšenej konkurencii na trhu s platobnými službami. Termín pre zasielanie pripomienok je do konca roku 2007.

Úradné oznámenie ČNB k pravidlám obozretného podnikania bánk, sporiteľní a úverových družstiev a obchodníkov s cennými papiermi

Česká národní banka dňa 26. októbra 2007 vydala dve úradné oznámenia k vyhláške o pravidlách obozretného podnikania bánk,

sporiteľní a úverových družstiev a obchodníkov s cennými papiermi²².

Na základe prvého oznámenia banky a sporiteľne a úverové družstvá plnia povinnosť predkladať informácie o konsolidačnom celku tým, že ČNB predloží:

- vyplnený výkaz, a to spôsobom a vo forme podľa prílohy daného oznámenia,
- doplnkové informácie k výkazu pomocou elektronickej pošty, a to spôsobom a vo forme podľa prílohy oznámenia,
- grafické časti informácie o konsolidačnom celku pomocou elektronickej pošty.

Obchodník s cennými papiermi plní svoju povinnosť zaslaním grafickej a textovej časti informácie o konsolidačnom celku vo forme podľa prílohy oznámenia, prostredníctvom elektronickej pošty.

Úplné znenie oznámenia vrátane príloh je dostupné tu: <http://www.cnb.cz/>.

Druhé oznámenie ČNB sa týka uverejňovania informácií k pravidlám obozretného podnikania bánk, sporiteľňových a úverových družstiev a obchodníkov s cennými papiermi. Na základe druhého oznámenia banka, družstevná záložňa, obchodník s cennými papiermi, pobočka zahraničnej banky, ktorá nepožíva výhody jednotnej licencie podľa práva Európskych spoločenstiev, organizačná zložka zahraničnej osoby, ktorá má sídlo v inom než členskom štáte a môže poskytovať investičné služby v Českej republike na základe povolenia udeleného ČNB a nie je pobočkou zahraničnej banky, oznamuje ČNB presnú internetovú adresu podľa vyhlášky, a prípadnú aktualizáciu tejto adresy, elektronicou poštou. V prílohách úvodného oznámenia je potom uvedený rozsah a forma informácií ohľadom

- štruktúry údajov o finančnej situácií,
- štruktúry údajov o kapitále,
- štruktúry údajov o kapitálových požiadavkách.

Úplné znenie oznámenia vrátane príloh je dostupné tu: <http://www.cnb.cz/>.

²¹ Smernica o platobných službách na vnútornom trhu sa mení smernica 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje smernica 97/5/ES

²² Vyhláška č. 123/2007 Sb., o pravidlách obozretného podnikania bánk, sporiteľní a úverových družstiev a obchodníkov s cennými papiermi.

Slovenská republika

Prijatie generálneho zákona o zavedení meny euro²³

Zákon schválený Slovenskou národnou radou dňa 28. decembra 2007 upravuje opatrenie súvisiace s prípravou Slovenskej republiky na zavedenie meny euro, pričom má okrem iného zabezpečiť organizovaný postup pri zmene zákonných peňazí a menovej jednotky, zamedziť nárastu inflácie dôsledkom zavedenia eura, zachovať cenovú neutralitu pri zmene a prepočte peňazí, cien, platieb a iných finančných hodnôt. Zákon ďalej stanovuje podmienky duálneho (paralelného) obehu a zobrazovaniu cien, platieb a iných hodnôt, referenčných úrokových sadzieb, kurzov a indexov. Zákon má fyzickým a právnickým osobám umožniť, aby sa postupne pripravili na posúdenie reálnej hodnoty príjmov, výdajov, cien, platieb a životných nákladov na základe duálneho zobrazovania týchto hodnôt.

S duálnym zobrazovaním cien v slovenských korunách a eurách sa má začať mesiac po dni určenia konverzného kurzu, pričom tento režim skončí rok po zavedení eura. Duálny hotovostný peňažný obeh, pri ktorom budú v obehu ako slovenské koruny tak aj euro, bude trvať 16 kalendárnych dní vrátane dňa zavedenia eura.

Generálnym zákonom sa zároveň novelizuje celý rad ďalších zákonov ako napríklad zákon o NBS, zákon o cenných papieroch, Devízový zákon, Obchodný zákonník či zákon o dohľade nad finančným trhom. Zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2008 s tým, že niektoré jeho ustanovenia budú platiť odo dňa stanovenia konverzného kurzu, čo sa predpokladá v polovici roku 2008 a ďalšie ustanovenia odo dňa zavedenia eura, ktoré sa predpokladá od 1. januára 2009.

Znenie generálneho zákona je dostupné tu: <http://jaspi.justice.gov.sk>.

²³ Zákon č. 659/2007 Z.z., o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Slovenská banková asociácia upravila etické pravidlá v oblasti ochrany spotrebiteľa

Slovenská banková asociácia prijala novú podobu Etického kódexu bánk v oblasti ochrany spotrebiteľa, ktorá predstavuje súbor etických pravidiel so záväzkom členských bánk poskytovať služby klientom s ohľadom na zásady slušnosti a transparentnosti podnikania. Zmeny v kódexe majú upresňujúci charakter a okrem iného sa týkajú tzv. junktimových obchodov (viazanosti produktov). Banky sa v kódexe zaväzujú, že nebudú ponuku finančného produktu či služby viazať na poskytnutie iného produktu alebo služby. Banky však môžu produkty a služby ponúkať v balíčku, len pokiaľ to bude pre klienta výhodné. Spotrebiteľia, ktorými sú fyzické osoby – nepodnikatelia, tak už nebudú napr. musieť k nákupu úverového produktu banky zakladať bežný účet v banke, ktorá im úver poskytla, alebo viazať hypotéku so životnou poisťou.

Banky sa však v kódexe už nehlásia k **Etickým zásadám reklamnej praxe** platným na území Slovenskej republiky, ktoré vydala Rada pre reklamu, a ruší sa tiež povinnosť informovať spotrebiteľa o pripravovaných zmenách obchodných podmienok. Ustanovenie o junktimoch nadobudlo účinnosť dňa 1. januára 2008, ostatné ustanovenia kódexu dňa 14. decembra 2007. Kódex je záväzným pre 24 bánk pôsobiacich na slovenskom trhu.

Znenie kódexu nájdete tu: www.sbaonline.sk.

Nové vyhlášky o spotrebiteľských úveroch

V priebehu decembra 2007 boli v zbierke zákonov Slovenskej republiky, s účinnosťou od 1. januára 2008, publikované v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov dve vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky. Prvá z nich upravuje vzor formulára o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere²⁴ a druhá upravuje pravidelnú informačnú povinnosť poskytovateľov spotrebiteľských úverov voči Ministerstvu a NBS o novo poskytovaných

²⁴ Vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 620/2007 Z.z., ktorou sa ustanovuje vzor formulára o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľských úveroch.

spotrebiteľských úveroch²⁵. Tieto vyhlášky boli vypracované v nadväznosti na novelu zákona o spotrebiteľských úveroch²⁶, ktorých cieľom bolo zvýšiť informovanosť zákazníkov o podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere pred jej uzavretím.

Nový formulár sa snaží o poskytnutie informácií zákazníkom o ponúkanom spotrebiteľského úveru v jasnej a výstižnej forme a ďalej majú umožniť jednoduché porovnanie produktov ponúkaných rôznymi poskytovateľmi.

Novela zákona o spotrebiteľských úveroch založila poskytovateľom spotrebiteľských úverov povinnosť predkladať Ministerstvu a NBS údaje o novo poskytovaných spotrebiteľských úveroch. vykonávacia vyhláška stanoví, že tieto informácie je nutné predložiť do 15 dní, po uplynutí každého kalendárneho štvrťroka. Takto získané dáta majú poslúžiť pre získanie prehľadu o aktuálnej situácii ako i o budúcom vývoji na trhu spotrebiteľských úverov.

Text uvedených vyhlášok môžete nájsť tu: <http://jaspi.justice.gov.sk>.

4. Poisťovníctvo

Európska únia

Konzultácia k štvrtej kvantitatívnej dopadovej štúdií QIS4

V decembri 2007 Komisia publikovala sprievodný dopis týkajúci sa konzultácie k štvrtej kvantitatívnej dopadovej štúdií (QIS4) pripravovanej smernice Solventnosť II. Cieľom tejto smernice je stanoviť záväzné pravidlá okrem iného pre riadenie rizík, finančné výkazníctvo, tvorbu technických rezerv, možnosti finančných investícií a pod. Účelom konzultácie k štvrtej kvantitatívnej dopadovej štúdií je predovšetkým umožniť rozsiahlu

konzultáciu a poskytnúť príležitosť účastníkom trhu vyjadriť sa k návrhu technickej špecifikácie predtým, než bude kvantitatívna dopadová štúdia zahájená CEIOPS. Výsledky konzultácie budú základom kvantitatívnej dopadovej štúdie QIS4, ktoré potom budú hlavným kvantitatívnym vkladom do budúcich stanovísk CEIOPS k možným vykonávacím opatreniam.

Dokument je dostupný tu: http://ec.europa.eu/internal_market.

Česká republika

Ministerstvo financií predložilo k pripomienkam nový zákon o poisťovníctve

Ministerstvo financií zaslalo do pripomienkového konania návrh nového zákona o poisťovníctve. Nová úprava je nutná z dôvodov transpozície príslušných európskych smerníc²⁷ a ďalej tiež z dôvodov prispôsobenia právnej úpravy dynamicky sa rozvíjajúcej oblasti súkromného poisťovníctva, ktorá v mnohých ohľadoch prekonáva súčasnú právnu úpravu, ktorá nevyhovuje dosiahnutej úrovni transformačného procesu českej ekonomiky. Ako je uvedené v dôvodovej správe, vznikla nutnosť prispôsobiť štruktúru zákona a jeho obsah novým podmienkam. Rozsah nutných zmien presiahol rámec prípustný pre novelu zákona. Nový zákon o poisťovníctve sa bude vzťahovať tiež na činnosť zahraničných zaistovní. Povolenie vydané ČNB k výkonu zaistovacej činnosti tuzemskej zaistovne bude mať podľa novej úpravy charakter jednotného európskeho pasu. V návrhu zákona dochádza tiež k množstvu zmien týkajúcich sa členenia odvetví životných poistení a pri skupinách neživotných poistení z dôvodu prispôsobenia právu ES. Návrh zákona stanoví po novom niektoré informačné povinnosti poisťovní voči ČNB. Lehota pre prispôsobenie sa tomuto zákonu je stanovená na dobu dvoch rokov.

²⁵Vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 660/2007 Z.z., o predkladaní údajov veriteľmi poskytujúcimi spotrebiteľské úvery.

²⁶Zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov.

²⁷Napríklad smernica 2005/68/ES o zaistení a o zmene smerníc Rady 73/239/EHS, 92/49/EHS, ako i smerníc 98/78/ES a 2002/83/ES, smernicu 2007/44/ES, ktorou sa mení smernica Rady 92/49/EHS a smernica 2002/83/ES, 2004/39/ES, 2005/68/ES a 2006/48/ES.

ČNB vydala novelu vyhlášky o poisťovacích sprostredkovateľoch

Začiatkom októbra vydala ČNB novelu vyhlášky o sprostredkovaní poistenia²⁸, ktorá novelizuje množstvo formulárov k registráciám a osvedčeniam poisťovacích sprostredkovateľov a samostatných likvidátorov.

Text vyhlášky je dostupný tu <http://www.cnb.cz>.

Slovenská republika

Nový zákon o poisťovníctve

Koncom decembra 2007 schválila NRSR nový zákon o poisťovníctve, ktorý nahradí súčasný²⁹. Prijatie nového zákona je vyvolané potrebou harmonizácie s európskou legislatívou, najmä so smernicou o zaistení³⁰ a tiež potrebou ďalších úprav.

Nový zákon predovšetkým sprísňuje dohľad nad poisťovňami a zaisťovňami a tiež novo upravuje zodpovednosť predstavenstva a dozornej rady, ktorá musí byť presne rozdelená medzi jednotlivých členov.

Novinkou je stanovenie povinnosti poisťovní/zaisťovní zriadiť útvar vnútorného auditu, ktorý bude správy o výsledkoch svojej činnosti zasielať priamo NBS. V súčasnej dobe však už väčšina poisťovní/zaisťovní v SR už túto požiadavku spĺňa.

Nový zákon ďalej obsahuje povinnosť odvodu 8% poisťného z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla na účet Ministerstva vnútra SR.³¹

²⁸ Vyhláška č. 254/2007 Sb., ktorou sa mení vyhláška č. 582/2004 Sb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o poisťovacích sprostredkovateľoch a likvidátoroch poisťných udalostí, v znení vyhlášky č. 40/2006 Sb.

²⁹ Zákon č. 95/2002 o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších právnych predpisov.

³⁰ Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/68/ES z 16.11.2005 o zaistení.

³¹ V minulosti sa touto otázkou zaoberal i ústavný súd, ktorý ale rozhodol, že vyššie uvedená povinnosť poisťovní nie je v rozpore s právnymi predpismi SR. Naopak v Chorvátsku bola obdobná povinnosť ústavným súdom interpretovaná ako dodatočné zdanenie poisťovní a preto bola zrušená.

Nový zákon o poisťovníctve novelizuje i ďalšie právne predpisy, konkrétne zákon o burze cenných papierov³² a zákon o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku³³. Z tohto dôvodu sa zákonodarca rozhodol, že ustanovenia, ktorými sa novelizuje zákon o burze cenných papierov nadobudnú účinnosť k 15. februáru 2008, zatiaľ čo ustanovenie týkajúce sa poisťovníctva a zákona o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku nadobudnú účinnosť k 1. aprílu 2008.

Text zákon je dostupný tu: <http://www.nrsr.sk>.

5. Regulácia finančného trhu

Európska únia

Návrh politiky Európskej komisie vo vzťahu k finančným službám pre spotrebiteľa

V októbri prezentovala Európska komisia balík návrhov a opatrení, smerujúcich k posilneniu jednotného európskeho trhu nadväzujúce na princípy uvedené v Zelenej knihe o maloobchodných finančných službách na jednotnom trhu z apríla tohto roku. Medzi základné body tejto politiky patrí zvýšenie možnosti mobility spotrebiteľa, ochrana spotrebiteľa a jeho informovanosť. Mobilita je spomenutá predovšetkým v súvislosti s bankovými službami. Európska komisia predpokladá, že k odstráneniu obmedzení, ktoré bránia spotrebiteľovi zmeniť poskytovateľa bankových služieb a diskrimináciu na základe národnosti či miesta pobytu by mala napomôcť samoreguláciu. Tiež by malo dôjsť k uľahčeniu prevodu informácií o finančnej histórii spotrebiteľa a jeho schopnosti splácať, ktoré v súčasnosti často obmedzujú možnosť prechodu k inému poskytovateľovi. Európska komisia sa ďalej bude usilovať o odstránenie prekážok k voľnej distribúcie finančných produktov vo všetkých členských štátoch. Z ďalších oblastí je pozornosť venovaná napríklad problematike hypoték, ktorá sa vo svetle nedávnych udalostí v US javí kľúčovou pre koncových zákazníkov, rovnako tak pre

³² Zákon č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov, v znení neskorších právnych predpisov.

³³ Zákon č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších právnych predpisov.

ekonomiku ako celok. I v tejto oblasti EK zamýšľa posilniť ochranu spotrebiteľov a zaistiť rozšírenie škály ponúkaných služieb a produktov. Zvláštny dôraz bude Európska komisia klásť na narovnanie podmienok pre poskytovanie zrovnateľných sporiacich a investičných produktov podliehajúcich rôznej sektorovej regulácie a na zvyšovanie finančnej gramotnosti.

Podrobnejšie informácie možno nájsť tu: http://ec.europa.eu/citizens_agenda.

Česká republika

Poslanie ČNB pri dohľade nad finančným trhom Českej republiky

Banková rada Českej národnej banky s prihliadnutím k odporúčaniam Výboru pre finančný trh schválila dokument „Poslanie Českej národnej banky pri dohľade nad finančným trhom Českej republiky“. Ide o základný všeobecný dokument, v ktorom ČNB vymedzuje svoje poslanie pri dohľade nad finančným trhom Českej republiky, stanoví hodnoty, ktoré v tejto oblasti bude sledovať, a zásady, ktorými sa bude riadiť.

Schválený dokument môžete nájsť tu: <http://www.cnb.cz>.

Organizačné zmeny v dohľade ČNB

Od 1. januára 2008 došlo k zmene vnútorného organizačného usporiadania ČNB v oblasti dohľadu nad finančným trhom, ktoré mení tzv. sektorový model na model funkcionálny. Namiesto dnešnej sekcie bankovej regulácie a dohľadu, sekcie regulácie a dohľadu nad kapitálovým trhom a sekcie regulácie a dohľadu nad poisťovňami vznikla od 1. januára 2008 v ČNB sekcia regulácie a analýz finančného trhu, sekcia licenčných a sankčných riadení a sekcia dohľadu nad finančným trhom. Zároveň bude agenda súvisiaca s registráciou poisťovacích sprostredkovateľov vyčlenená z ústredia ČNB na jej pobočku v Plzni. Informácie o personálnom obsadení jednotlivých sekcií nájdete tu: <http://www.cnb.cz>.

Konzultácia k štandardom odbornosti distribútorov produktov na finančnom trhu

Ministerstvo financií vydalo k verejnej konzultácii materiál "Štandardy odbornosti distribútorov produktov na finančnom trhu". Cieľom verejnej konzultácie je najmä zoznámiť odbornú verejnosť s východiskami a základným rámcom návrhu nového komplexného chápania požiadaviek na odbornosť distribútorov finančných produktov a služieb.

Konzultačný proces bude vedený v niekoľkých fázach. V prvej fáze by mala prebehnúť diskusia o základnej koncepcii a východiskách MF k problematike odbornosti distribútorov na finančných trhoch. Technické aspekty problematiky (t.j. napr. špecifikovaná podoba štandardov odbornosti, presný obsah kompetencií v inštitucionálnom zaistení systému, apod.) budú predmetom nasledujúcich konzultačných materiálov.

Konzultačný materiál obsahuje okrem všeobecných východísk a návrhu realizácie rovnako okolo tridsať otázok, ktorých zodpovedanie bude spoluurčovať ďalší postup. Termín pre ukončenie konzultácií je stanový na koniec januára 2008. Po tomto dátume MF zverejní vyhodnotenie verejnej konzultácie a predstaví harmonogram ďalších krokov.

Konzultačný materiál môžete nájsť tu: <http://www.mfcr.cz/>.

Vyhodnotenie konzultácie k východziu materiálu pre prípravu vecného zámeru zákona o dohľade nad finančným trhom

Ministerstvo financií vyhodnotilo verejnú diskusiu k materiálu pre prípravu vecného zámeru zákona o dohľade nad finančným trhom, o ktorej sme vás informovali v minulom čísle bulletinu. Na základe zaslaných pripomienok vypracovalo Ministerstvo financií dokument "Zákon o dohľade nad finančným trhom – Vyhodnotenie verejnej konzultácie východzieho materiálu pre prípravu vecného zámeru zákona", v ktorom je zhodnotený nielen priebeh samotnej verejnej konzultácie, ale i najdôležitejšie pripomienky, návrhy a podnety zo strany verejnosti. Predpokladá sa, že nová právna úprava bude účinná najneskôr od roku 2010.

Vyhodnotenie môžete nájsť tu: <http://www.mfcr.cz>.

Návrh nového zákona o praní špinavých peňazí

Na konci decembra predložila vláda poslaneckej snemovne návrh dvoch zákonov – návrh nového zákona o niektorých opatreniach proti legalizácii výnosov z trestnej činnosti a financovania terorizmu a návrh zákona, ktorým sa mení súvisiace zákony.

Navrhované zákony implementujú smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES zo dňa 26. októbra 2005 o predchádzaní zneužitia finančného systému k praniu peňazí a financovanie terorizmu.³⁴ Navrhovaný zákon preberá väčšinu ustanovení, v ktorých nie sú dotknuté požiadavky implementácie, z doterajšieho zákona č. 61/1996 Sb. a dopĺňa podrobnejšiu úpravu pravidiel pre prevenciu financovania terorizmu.

Z dôvodu systematičnosti, prehľadnosti a zrozumiteľnosti je však novo členený. Významne sa rozšíri okruh osôb, ktoré sú povinné identifikovať klientov, mimo iného o notárov, advokátov a všetkých podnikateľov, ktorí prijímajú platby v hotovosti vyššie než 15 tis. EUR. Zavádza sa tiež špeciálny prísnejší režim pre politicky exponované osoby.

Medzi najdôležitejšie zmeny patrí:

- (i) zníženie prahovej hodnoty pre všeobecnú povinnosť identifikácie klienta na 1 tis. EUR,
- (ii) možnosť prevzatia identifikácie klienta od inej úverovej alebo finančnej inštitúcie v ČR či obdobnej inštitúcie v zahraničí,
- (iii) zavedenie podrobných požiadaviek na kontrolu zákazníka a jednotlivé transakcie, ktoré presahujú 15 tis. EUR,
- (iv) výnimky z identifikácie klienta a prípadne i z ďalšej kontroly bezrizikových klientov, a
- (v) medzi podnikateľsky prepojenými subjektami sa obmedzuje zákaz vzájomného oznamovania informácií o podaných oznámeniach podozrivého obchodu. Účinnosť nového zákona sa predpokladá v polovici tohto roku.

³⁴ Tato smernica mala byť do vnútroštátnej úpravy transponovaná do 15 decembra 2007.

Text návrhu zákona môžete nájsť v dokumentoch poslaneckej snemovne.³⁵

Slovenská republika

Návrh vyhlášky Národnej banky Slovenska o poskytovaní informácií o transakciách s majetkom v dôchodkovom fonde a o stave majetku v dôchodkovom fonde dôchodkovou správcovskou spoločnosťou a jej depozitárom

V polovici decembra bol k pripomienkovému návrhu predložený návrh vyhlášky, na základe ktorej majú dôchodkové správcovské spoločnosti a jej depozitári pre účely dohľadu stanovenú povinnosť každý pracovný deň poskytovať Národnej banke Slovenska informácie o transakciách s majetkom v dôchodkovom fonde a o stave tohto majetku, a to elektronickým prevodom dát. Navrhovaná vyhláška v tomto ohľade vykonáva zákon o starobnom dôchodkovom sporení³⁶, pričom stanovuje obsah, formu, členenie, termíny, spôsob a miesto predkladania informácií.

Text návrhu vyhlášky je dostupný tu:

www.nbs.sk.

6. Obchodné spoločnosti

Európska únia

n/a

Česká republika

Novelizácia pravidiel pre finančné zaistenie

Na konci decembra bola vydaná novela obchodného zákonníka, ktorá sa významne dotkla úpravy finančného zaistenia.³⁷ Cieľom tejto novely je opraviť nepresnú transpozíciu európskej smernice o dohodách o finančnom

³⁵

<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=385&CT1=0>

³⁶ zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

³⁷ Zákon č. 344/2007 Sb.

zaistení³⁸ do českého právneho poriadku. Hlavné zmeny sa týkajú okruhu osôb spôsobilých byť stranou dohody o finančnom zaistení, sprasnenie niektorých pojmov a umožnenie efektívneho fungovania dohôd o finančnom zaistení, kde dochádza k prevodu kolaterálu. Novela nadobudne účinnosť 1. marca 2008.

Dohody o finančnom zaistení dosiaľ mohli uzavierať finančným zaistením len veľké korporácie a to za situácie, že druhou zmluvnou stranou boli obchodným zákonníkom taxatívne vymedzené inštitúcie. Nový režim umožňuje, že v zákone taxatívne vymedzené osoby môžu uzavierať dohody s akoukoľvek právnickou osobou. Táto zmena umožní, aby režim finančného zaistenia platil i na zaisťovacie vzťahy medzi bankou a klientom, ktorý je právnickou osobou, bez ohľadu na jeho obrat, objem aktív, či vlastný kapitál.

Novela rieši tiež ďalšie riziká doterajšej právnej úpravy, ktorá spočívala v nepresnosti a v nesprávnej transpozícii niektorých zásadných pojmov finančného zaistenia. Jednalo sa o inštitút rozhodnej skutočnosti a definície substitučného a doplnkového kolaterálu. Novela tieto pojmy upresňuje, čím vytvára predpoklad k efektívnejšiemu praktickému využívaniu dohôd o finančnom zaistení.

Podstatná zmena sa týka tiež finančného zaistenia s prevodom kolaterálu. Za terajšej právnej úpravy boli tieto dohody prakticky nepoužiteľné. Novela výrazne zjednodušuje pravidlá a zmluvným stranám poskytuje väčšiu flexibilitu v usporiadaní vzájomných vzťahov pri prevode kolaterálu.

Vláda schválila návrh nového zákona o ponukách prevzatia

Koncom októbra schválila vláda návrh zákona o ponukách prevzatia a o zmene niektorých ďalších zákonov (zákon o ponukách prevzatia). Cieľom tohto návrhu je predovšetkým transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/25/ES o ponukách prevzatia, ktorých implementačná lehota vypršala už 20.5.2006. Týmto návrhom je opustená koncepcia úpravy ponúk prevzatia ako súčasť Obchodného zákonníku. Jedným z hlavných

motívov k tejto zmene bola predovšetkým značná premenlivosť situácie na kapitálovom trhu, na ktorú musí právna úprava pružne reagovať a ďalej rozsah úpravy, ktorý by narušil štruktúru Obchodného zákonníka. Obdobný prístup bol zvolený napr. v Rakúsku či Nemecku. Obchodný zákonník bude naďalej všeobecne upravovať ponuky prevzatia, zatiaľ čo nový zákon bude upravovať ponuky prevzatia s úmyslom ovládnutia cieľovej spoločnosti s kótovanými cennými papiermi, povinné ponuky prevzatia a tiež povinný odkup.

Zásadnou zmenou oproti súčasnému stavu je zrušenie súčasných hranice povinnej ponuky prevzatia (2/3 a 3/4 podiel na hlasovacích právach spoločnosti) a vytvorenie novej hranice 30%, prípadne 90% v prípade tzv. dodatočnej ponukovej povinnosti. Novo je tiež zavedený pojem spolupracujúcich osôb, ktorý v kontexte tohto zákona nahrádza dosiaľ používaný termín osoby konajúcej v zhode.

Hlavným adresátom zákona sú spoločnosti so sídlom v Českej republike, ďalej sa však bude vzťahovať tiež napr. na spoločnosti so sídlom v inom členskom štáte, ktorých akcie sú obchodované len na regulovaných trhoch v ČR. Novo zavádza tiež informačnú povinnosť voči zamestnancom navrhovateľa a zamestnancom cieľovej spoločnosti.

Novela obchodného zákonníka k transakciám v rámci podnikateľskej skupiny a konanie spoločností

Na konci októbra Ministerstvo spravodlivosti predložilo k pripomienkam rozsiahlu novelu obchodného zákonníka, ktorá zapracováva zmeny plynúce z novelizácie z druhej smernice o spoločnostiach³⁹ a mnoho relatívne menších, ale zásadných úprav množstva ustanovení o obchodných spoločnostiach a konaní ich orgánov a o správe spoločnosti.

Jedným z hlavných deklarovaných cieľov je obmedzovať riziká zneužitia delegovanej alebo väčšinovej tvorby vôle spoločnosti, ktoré vznikajú najmä vo vzťahoch medzi spoločníkmi a členmi štatutárnych orgánov alebo majoritným spoločníkom a minoritnými

³⁸Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2002/47/ES o dohodách o finančnom zaistení.

³⁹ Smernica č. 77/91/EHS, o zakladaní akciových spoločností a o udržiavaní a zmenách ich základného kapitálu.

spoločníkmi alebo spoločníkmi a veriteľom spoločnosti.

Návrh novely sa dotýka napríklad výnimky z povinnosti oceňovať nepeňažný vklad znalcom pri zvyšovaní základného kapitálu, podmienok prevodu podniku alebo jeho časti, podmienky pre poskytovanie finančnej asistencie pre účely získania podielu na spoločnosti, otázok dodatočného zaistenia pohľadávok veriteľov pri znižovaní základného kapitálu. V úprave akciovej spoločnosti sa návrh dotýka tiež podmienok pre nadobúdanie vlastných akcií, či ich prijatie do zálohu.

Rozsiahle zmeny v súvislosti s transpozíciou druhej smernice sú navrhované v úprave transakcií medzi spoločnosťou a jej akcionármi či ďalšími osobami v skupine (§ 196a), kde sú stanovené podrobné pravidlá pre nadobúdanie majetku od zakladateľov akcií a akcionárov v priebehu dvoch rokov po vzniku spoločnosti, podmienky pre úvery a pôžičky poskytované spoločnosťou členom orgánov a ďalším osobám, zaistenie záväzkov členov orgánov a ďalších osôb, poskytované spoločnosťou, bezodplatné a odplatné prevody majetku spoločnosti na členov orgánov a ďalšie osoby.

Návrh pomerne kurióznym spôsobom mení tiež výpočet taxatívnych ustanovení v § 263, keď proponuje vypustenie § 386 ods. 1, ktorý upravuje nemožnosť vzdania sa práva na náhradu škody pred porušením povinnosti, z ktorého môže škoda vzniknúť.

Text novely je dostupný napr. tu www.leblog.cz.

Novely troch vyhlášok vykonávajúcich zákon o účtovníctve odovzdané k medzirezortným pripomienkam

Dňa 1. januára 2008 sa stali účinnými⁴⁰ novely troch vyhlášok⁴¹ (pre účtovné jednotky

⁴⁰ Výnimka ustanovení čl. I bodov 22, 23 a 45 vyhlášky č. 349/2007 Sb., ktorá nadobúda účinnosť dňom 29. júna 2008.

⁴¹ Vyhláška č. 349/2007 Sb. novelizujúca vyhlášku č. 500/2002 Sb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 563/1991 Sb., o účtovníctve, v znení neskorších predpisov, pre účtovné jednotky, ktoré sú podnikateľmi účtujúcimi v sústave podvojného účtovníctva, vyhláška č. 350/2007 Sb. novelizujúca vyhlášku č. 501/2002 Sb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona

v sústave podvojného účtovníctva, pre banky a finančné inštitúcie a pre poisťovne) vykonávajúcich zákon o účtovníctve⁴², ktoré zapracovávajú zmeny právnych predpisov a príslušné predpisy Európskych spoločenstiev.

Zmeny vyhlášok súvisiacich najmä:

- s transpozíciou smerníc Európskeho parlamentu a Rady⁴³ ohľadom auditu ročných a konsolidovaných účtovných závierok,
- so zánikom Českej konsolidačnej agentúry,
- so zmenami legislatívy v oblasti poisťovníctva,
- so zmenou obchodného zákonníka,
- s insolvenčným zákonom a
- so zmenou zákona o daniach z príjmu.

Zmeny textácie jednotlivých ustanovení vyhlášok plynú jednak z dôvodu novej úpravy úpadku osôb - insolvenčného zákona, ďalej z dôvodu zániku ČKA, ale v drvivej väčšine sa jedná o zmeny, ktoré pre posilnenie právnej istoty upresňujú niektoré nie úplne jasné ustanovenie alebo transponujú vyššie uvedené smernice.

Novely vyhlášok napríklad upresňujú, ktoré výsledky činnosti nie sú dlhodobým majetkom⁴⁴, rozširujú ustanovenie o možných

č. 563/1991 Sb., o účtovníctve, v znení neskorších predpisov, pre účtovné jednotky, ktoré sú bankami a inými finančnými inštitúciami a vyhláška č. 351/2007 Sb. novelizujúca vyhlášku č. 502/2002 Sb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 563/1991 Sb., o účtovníctve, v znení neskorších predpisov, pre účtovné jednotky, ktoré sú poisťovňami, v znení neskorších predpisov.

⁴² Zákona č. 563/1991 Sb., o účtovníctve, v znení neskorších predpisov.

⁴³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/46/ES zo dňa 14. júna 2006, ktorou sa mení smernica Rady 78/660/EHS o ročných účtovných závierkach niektorých foriem spoločností, 83/349/EHS o konsolidovaných účtovných závierkach, 86/635/EHS o ročných účtovných závierkach a konsolidovaných účtovných závierkach bánk a ostatných finančných inštitúcií a 91/674/EHS o ročných účtovných závierkach a konsolidovaných účtovných závierkach poisťovní, v miere, ktorá sa týka poisťovní.

⁴⁴ Za dlhodobý majetok nemožno považovať znalecké posudky, audity, prieskumy trhu, plány rozvoja, certifikácie systému akostí atď.

spôsoboch vedenia zásob, rozširujú výpočet nákladov, ktoré nie sú súčasťou ocenenia dlhodobého majetku, spôsob ocenenia dlhodobého majetku rozširujú o definíciu vlastných nákladov a o ocenenie inventarizačných prebytkov reprodukčnou kúpnu cenou, spresňujú obsahové vymedzenie príslušných položiek účtovnej závierky a upresňujú ich vykazovanie z hľadiska zostavovania účtovnej závierky alebo upresňujú metódy vykazovania znehodnotenia účasti s podstatným alebo rozhodujúcim vplyvom pri podielových fondoch nehnuteľností.

Slovenská republika

Nové formuláre pre podávanie návrhov na zápis do Obchodného registra

Koncom októbra predložilo do pripomienkového konania Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky návrh vyhlášky⁴⁵, ktorá reaguje na vládou schválenú novelu Obchodného zákonníka⁴⁶, upravujúci predovšetkým cezhraničné zlučovanie a cezhraničné splynutie obchodných spoločností⁴⁷.

Podľa novej právnej úpravy bude nutné k návrhu na zápis zvýšenie základného imania nepeňažnými vkladmi do obchodného registra pri akciovej spoločnosti, európskej spoločnosti a spoločnosti s ručením obmedzeným priložiť i znalecký posudok alebo audítorom overenú účtovnú závierku.

Pri návrhu na zápis zmeny údajov fyzickej osoby, ktorá je členom štatutárneho orgánu právnickej osoby, alebo vedúcim organizačnej zložky podniku, vedúcim podniku zahraničnej osoby alebo vedúcim organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby, bude potrebné

preukázať bezúhonnosť takejto osoby výpisom z registra trestov.

Návrh vyhlášky poskytuje možnosť fyzickým osobám zapísať do obchodného registra svoj dosiaľ získaný titul.

Navrhovaná vyhláška má nadobudnúť účinnosť k 15. decembru 2007. Návrh vyhlášky je dostupný tu: <http://www.justice.gov.sk>.

⁴⁵ Návrh vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 25/2004 Z.z., ktorou sa ustanovujú vzory tlačív na podávanie návrhov na zápis do obchodného registra a zoznam listín, ktoré je potrebné k návrhu na zápis priložiť v znení neskorších predpisov.

⁴⁶Zákon č. 513/1991 Zb. obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.

⁴⁷ <http://www.rokovania.sk>

Advokátska kancelária BBH Slovensko, s.r.o. dlhodobo poskytuje svojim klientom právne poradenstvo v rôznych oblastiach práva, vrátane práva finančných trhov. V rámci svojich služieb ponúka tiež základný informačný servis o najvýznamnejších aktualitách.

Bulletin BBH je určený len ako všeobecná informácia o niektorých dôležitých novinkách a udalostiach v oblasti finančných trhov a súvisiacej právnej problematiky. Jeho obsah nie je právnym poradenstvom, ani odporúčením k určitému postupu v konkrétnej situácii.

V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o individuálne poradenstvo alebo konzultáciu nás neváhajte kontaktovať na nižšie uvedenej adrese.

BBH Slovensko, s.r.o.
Gorkého 3
811 01 Bratislava 1
Slovenská republika
IČO 36 713 066
Okresný súd Bratislava 1, oddiel Sro, vl. č. 43677/B
Tel.: 421 2 20 86 10 20-21
Fax: 421 2 20 86 10 22
E-mail: office@bbh.sk
Web: www.bbh.sk